

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1946 kl. 11 fm.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 17, i anledning av motion om utredning och förslag angående den psykiska hälso- och sjukvårdens planering och organisering.

I motion nr 191 har herr *Öhman* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning och förslag till den psykiska hälso- och sjukvårdens planering och organisering i enlighet med de synpunkter, som i motionen angivits.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från medicinalstyrelsen, som yttrar sig över vissa huvudpunkter i motionen. Beträffande utökningen av platsantalet inom den statliga sinnessjukvården anföres, att styrelsen framlagt en utförlig plan, som går ut på att åstadkomma omkring 6 500 nya platser för sinnessjuka, imbecilla och sinnesslöa. Till vissa av planens önskemål har redan innevarande riksdag att taga ställning. Frågan om sysselsättningsterapi är föremål för sjukhusutredningens uppmärksamhet. I fråga om de öppna vårdformerna påpekar styrelsen, att förslag till årets riksdag framlagts om inrättandet av hjälpverksamhetsöverläkare. I motionen ha allvarliga farhågor beträffande familjevården yppats. Styrelsen anser, att dessa äro överdrivna och att familjevården under vissa förhållanden är en lämplig vårdform. Anledning att vidtaga särskilda åtgärder för tillvaratagande av de på sjukhus intagnas rättsskydd anser styrelsen ej föreligga. Något verkligt fall av rättskränkning har enligt styrelsen ej kunnat påvisas. Frågan om vårdavgifternas slopande är redan föremål för statsmakternas utredning, och uppdelningen av de vårdade i rums- och salspatienter är av underordnad betydelse. Styrelsen avstyrker förändring på denna punkt. Sjukvårdspersonalens utbildning är föremål för utredning av särskilda sakkunniga. Den förebyggande psykiska hälsovården omfattar ett flertal frågor, av vilka flertalet är föremål för särskilda utredningar, och förslag ha i vissa delar framlagts, vilka sammanfalla med motionärens önskemål. Motionen berör jämväl flera andra spörsmål, men de anförda äro de, som enligt styrelsen ivrigast pocka på sin lösning.

En likalydande motion, nr 246, har väckts i andra kammaren, vars andra tillfälliga utskott inhämtat yttranden över motionen från landstingsförbundet, läkarförbundet och Stockholms stads sjukhusdirektion. Av dessa yttranden har utskottet tagit del.

Även landstingsförbundet hänvisar till pågående utredningar och anser, att man bör avvakta resultaten av dessa utredningar, innan en allmän översyn över den psykiska hälso- och sjukvården i hela dess vidd överväges.

Samma inställning har läkarförbundet, som anför, att om några av de av motionärerna framförda frågorna icke skulle bli lösta, kunna de sedermera upp- tagas till behandling.

Stockholms stads sjukhusdirektion, som givetvis endast yttrar sig om stadens anordningar och behov, framhåller, att åtskilliga av motionens önskemål äro i praktiken genomförda vid stadens sjukhus. I övrigt anser direktionen, att resultatet av pågående utredningar bör avvaktas, innan en ny utredning med vitt- syftande program igångsättes.

Utskottet anser för sin del, att åtskilliga bristfälligheter vidlåda den statliga sinnessjukvården, vilka så snart som möjligt borde avhjälpas. Detta ha emellertid statsmakterna och vederbörande myndigheter sedan länge insett, vilket föranlett tillsättande av särskilda sakkunniga för utredning av vissa frågor och utarbetande av planer för den framtida organisationen av sinnessjukvården. Man står således redan mitt uppe i en omdaning av denna vård. Att då tillsätta en ny utredning med så vittomfattande program, som i motionen förutsättes, synes utskottet icke kunna leda till en snabbare lösning av frågorna utan snarare tvärtom. Enligt utskottets mening böra därför resultaten av pågående utredningar först avvaktas. Möjligen erfordras därefter en samordning av de olika utredningsresultaten, vil- ken utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t i så fall kommer att verkställa. I den mån det därvid befinnes, att vissa frågor ej tillräckligt uppmärksammas eller ej varit föremål för utredning, bör tiden då vara inne att låta verkställa en dylik, men i nuvarande läge anser sig utskottet icke kunna förorda en begäran om ny utredning.

Utskottet får alltså hemställa,

att motionen I: 191 ej måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 maj 1946.

På utskottets vägnar:

HERMAN ERICSSON.

Närvarande: herrar *Ericsson, Persson, Söderkvist, Lodenius, Fahlander, Nilsson* och *Sundelin*.